

Statistikdokumentation for Anvendelsen af korn 2024

1 Indledning

Formålet med statistikken er at udarbejde en kornbalance, primært med det formål at opgøre mængderne af korn, som går til foderforbrug, både for hver enkelt afgrøde og for den samlede mængde korn. I kornbalancen opgøres mængden af korn fra høst og import, og det fordeles på forskellige anvendelser. Statistikken anvendes til beregningen af Landbrugets bruttofaktorindkomst. Kornbalancen er lavet siden 1900/01 og er i sin nuværende form sammenlignelig fra 1995 og frem.

2 Indhold

Statistikken er en årlig opgørelse af kornbalancen, som opgøres i mio. kg. Anvendelsen af korn opgøres for både kalenderår og driftsår. Der offentliggøres for seks forskellige korntyper, samt korn i alt. Balancen er opdelt i følgende dele: landbrugets høst af korn, importeret korn og primo lagre, samt oplysninger om anvendelsen af korn: eksport af korn, ultimo lagre, udsæd, formaling til fx mel og gryn og industri som fx input til drikkevarer. Desuden opgøres kornbalancen også efter kornets oprindelse; om det er dansk produceret eller importeret.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Kornbalancen opgøres både for kalenderår og driftsår (1/7 - 30/6). Data opdeles og offentliggøres i høstede mængder, import og eksport, udsæd, formaling til mel, gryn mv., industriformål fx som input til drikkevarer, primo- og ultimo lagre, samt foder. Kornbalancen laves for seks forskellige afgrøder (hvede, rug, triticale, byg, havre og blandsæd og majs mv.), samt korn i alt. Desuden opgøres kornbalancen også efter kornets oprindelse; om det er dansk produceret eller importeret. Statistikken opgøres i mio. kg.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Data opdeles efter afgrøde (hvede, rug, triticale, byg, havre og blandsæd, majs mv.), oprindelse (dansk, importeret) og type (høst, import, lagre primo, udsæd, eksport, formaling, industriformål, lagre primo, foderforbrug). Afgrødeposten "Majs mv." indeholder også små kornsorter så som boghvede, hirse eller sorghum. Disse små kornsorter dyrkes stort set ikke i Danmark, og derfor er der ingen dansk produktion eller eksport, kun import.

2.3 Sektordækning

Landbrug, dvs. 01.00.0 i DB07, Landbrug og gartneri

2.4 Begreber og definitioner

Foderforbrug: Mængden af korn brugt til foder

Formaling til mel, gryn mv.: Mængden af korn, der benyttes til formaling af mel, gryn mv.

Høst efter svind: Den høstede mængde korn fratrukket svind.

Industriformål: Mængden af korn, som benyttes til industriformål fx til input til drikkevarer

Kornhandlere: Virksomheder, der køber og sælger korn og foderstoffer

Lagre primo: Lagrene af korn ved årets begyndelse

Lagre ultimo: Lagrene af korn ved årets slutning

Udsæd: Mængden af korn, der benyttes til udsæd, dvs. mængden af korn, der benyttes til dyrkning af næste års afgrøder.

Hvede: Hvede består af både vårhvede og vinterhvede

2.5 Enheder

Juridiske enheder.

2.6 Population

Populationen dækker landbruget i Danmark.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Statistikken er gældende for tidsperioden 1995 og frem.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Mio. kg.

2.11 Referencetid

Statistikken har to referencetider. Den 30. juni, som er slutningen af driftsåret og den 31. december, som er slutningen af kalenderåret.

2.12 Hyppighed

Statistikken offentliggøres to gange årligt.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lov om Danmarks Statistik og derudover er anvendelsen af korn et bidrag til opfyldelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 138/2004 om landbrugsregnskaber i fællesskab.

2.14 Indberetningsbyrde

Der findes ingen beregninger af samlet indberetningsbyrde for Anvendelsen af korn. De nyeste opgørelser over indberetningsbyrden for de to tællinger, som indgår i kornbalancen:

- Indberetningsbyrden for Lagerbeholdning af korn hos landmænd er senest opgjort i 2004 til 4.000 kr.
- Indberetningsbyrden for Lagerbeholdning af korn hos handlende er senest opgjort i 2004 til 26.000 kr.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan findes på emnesiden [Vegetabilsk produktion](#) eller fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Oplysningerne indsamles i halvårige/årlige spørgeskemaundersøgelser, hvorefter indberetningerne fejlsøges og kvalitetstjekkes. Data stammer både fra stikprøvetællinger og totaltællinger, hvorfor der er forskel på, hvordan data viderebehandles. Indberetningerne i totaltællingerne lægges sammen og den totale mængde opnås, mens data fra stikprøverne opregnes med vægte, så de rammer udvalgte kendte måltotaler, fx det dyrkede areal.

3.1 Kilder

Hovedkilderne er:

Stikprøvetællinger: [Høsten af korn, raps og bælgسء Landbrugs- og gartneritællingen Udenrigshandel med varer](#). Importen og eksporten i kornbalancen stammer fra et halvårligt særudtræk fra udvalgte virksomheder inden for kornhandel, grovvareselskaber, producenter af foder til landbrugsdyr og landbrugsdyrsavl. Lagerbeholdninger hos landmænd, som indgår i statistikbanktabellen [KORN2](#): Lager og omsætning af korn efter afgrøde og aktører Industrien i øvrigt fx input til drikkevarer, som indgår som en del af Anvendelsen af korn under typen Industriformål. Den bliver ikke offentliggjort som en selvstændig statistik. Grovfoderbranchen, der forhandler korn til udsæd, og budgetkalkuler udarbejdet af SEGES, som indgår som en del af Anvendelsen af korn under typen Udsæd. Den bliver ikke offentliggjort som en selvstændig statistik.

Totaltællinger: Formalingen af korn til produktion af mel og gryn, som indgår som en del af Anvendelsen af korn under typen Formaling til mel, gryn mv. Den bliver ikke offentliggjort som en selvstændig statistik. Lagertællinger hos kornhandlere, som indgår i statistikbanktabellen [KORN2](#): Lager og omsætning af korn efter afgrøde og aktører.

3.2 Indsamlingshyppighed

Der er forskel på indsamlingshyppigheden for de forskellige kilder til denne statistik.

Formalingsstatistikken, Lagerbeholdninger af korn hos kornhandlere samt Udenrigshandlen med varer indsamles halvårligt, mens Høststatistikken og Lagerbeholdninger af korn hos landmænd indsamles en gang om året.

3.3 Indsamlingsmetode

Der indgår flere dataindsamlingsmetoder i Anvendelsen af korn. Indsamlingen til Formaling af korn og Lagerbeholdning af korn hos handlende, Høsten, Landbrugs- og gartneritællingen, Lagerbeholdning af korn hos landmænd og Udenrigshandel med varer foregår digitalt via diverse uploadsløsninger.

Importen og eksporten i kornbalancen stammer fra et særudtræk fra Udenrigshandel med varer, som indhenter de indberettede mængder af korn fra udvalgte virksomheder inden for kornhandel, grovvarereselskaber, producenter af foder til landbrugsdyr og landbrugsdyrsavl. Der er ikke inkluderet beregnede mængder. Tilsammen betyder det, at tallene for import og eksport for hver afgrøde i tabellen for Anvendelsen af korn (KORN) ikke er identiske med tabellen for Udenrigshandel ved varer (KN8Y og KN8MEST). Brugen af særudtrækket trådte i kraft fra 2020 for at opnå mere specifikke mængder af afgrøder i udenrigshandlen, der ikke indbefatter korn til fx fødevarer, farmaceutika og kæledyrprodukter og dermed få en bedre sammenhæng mellem den danske produktion (høsten) og den udenlandske handel.

3.4 Datavalidering

Der benyttes forskellige metoder til kvalitetstjek alt efter hvilke kilder, der undersøges.

Lagerbeholdningerne af korn hos landmænd sammenholdes med oplysninger om deres dyrkede areal med korn. Derudover sammenholdes lagerbeholdningerne af korn også med antallet af svin på bedriften, da svinebedrifter oftest har store mængder korn på lager. Denne information er med til at sandsynliggøre små eller store mængder korn på lager. Angående Lagerbeholdninger ved kornhandlere sammenlignes indkomne data med samme periode sidste år. Desuden ses der på høstens størrelse, hvilket har stor indflydelse med lagrenes størrelse. Formalingsstatistikken er en totaltælling, så hvis der er mangler i data eller data skiller sig markant ud fra andre leverede data eller tidligere års data, kontaktes indberetteren for at rette fejlen.

Høsten af korn, raps og bælgssæd og Udenrigshandlen med varer valideres i andre statistikker, se fx [Høsten af korn, raps og bælgssæd](#) og [Udenrigshandlen med varer](#).

3.5 Databehandling

Der er forskel på den videre behandling af data, alt efter hvilken kilde de kommer fra. Data fra Formalingsstatistikken og Lagerbeholdninger hos kornhandlere er totaltællinger, så når data er tjekket og kvalitetssikret, lægges de indberettede mængder sammen. Høsten af korn, raps og bælgssæd og mængder fra Udenrigshandel med varer valideres og opregnes i andre statistikker, og de opregnede mængder benyttes derfra.

Opregningen af Lagerbeholdninger af korn hos landmænd finder sted ved at regne op til det samlede areal med korn, som allerede er kendt fra det Generelle LandbrugsRegister (GLR). Hvis en udvalgt bedrift til stikprøven, ikke svarer på spørgeskemaet af den ene eller anden grund, og dermed udgår af stikprøven, hæves opregningen i den pågældende gruppe. Det vil sige, at de andre bedrifter i stikprøven i den pågældende gruppe for en højere vægt. Bortfaldet var 1 pct. i 2018.

Der er forskel på, hvordan lagre ultimo opgøres i driftsår og kalenderår. Lager ultimo i driftsåret stammer fra Lagerbeholdninger af korn hos handlende og Lagerbeholdning af korn hos landmænd, mens for kalenderåret er lager ultimo beregnet ved at fratrække korn til eksport, udsæd, formaling og industriformål fra rådighedsmængden.

3.6 Korrektion

Der korrigeres løbende for opdateringer i Høsten af korn, raps og bælgssæd samt Udenrigshandel med varer ved udgivelserne. Tallene er foreløbige indtil 2 år efter data er offentliggjort første gang.

4 Relevans

Statistikken Anvendelsen af korn er relevant for landbrugets organisationer, ministerier og styrelser, som bruger den til at vurdere udviklingen i, hvordan korn anvendes i Danmark. Derudover er det et input til Landbrugets Bruttofaktorindkomst.

4.1 Brugerbehov

Statistikken Anvendelsen af korn er af interesse for bl.a. landbrugets organisationer, ministerier og styrelser. Behovet er at have en opgørelse af hvordan kornet i Danmark anvendes, og hvordan udviklingen er over tid. Derudover er den også et vigtigt input til Landbrugets bruttofaktorindkomst, hvor den benyttes til at værdisætte den vegetabiliske produktion. Landbrugets bruttofaktorindkomst afleveres til EU.

4.2 Brugertilfredshed

Der er ikke lavet brugertilfredshedsundersøgelser på denne statistik, men de brugere, som vi har snakket med, har udtrykt tilfredshed med statistikken.

4.3 Fuldstændighed af data

Statistikken Anvendelsen af korn er input til Landbrugets Bruttofaktorindkomst og er dermed med til at opfylde Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 138/2004 om landbrugsregnskaber i fællesskab.

5 Præcision og pålidelighed

Opgørelsen af anvendelsen af korn bygger bl.a. på stikprøvetællinger for lagerbeholdninger af korn hos landmænd, og resultaterne er derfor behæftet med nogen usikkerhed, fordi kun en lille andel af landmændene er spurgt. Herudover er der usikkerheder i opgørelsen af høsten af korn, raps og bælgsæd og udenrigshandel med. Korn til foder beregnes residualt, så usikkerheder på de andre datakilder vil have indflydelse på denne post.

5.1 Samlet præcision

Usikkerheden for Anvendelsen af korn er forbundet med usikkerheden i de primære statistikker, der anvendes i udarbejdelsen, hvilket både dækker over stikprøvetællinger og totaltællinger. Der er forskellig usikkerhed på stikprøvetællingerne. Overordnet set er lagerbeholdningerne af korn behæftet med nogen usikkerhed i og med, at stikprøven kun udgør en lille del af populationen. Usikkerhederne er mindre på opgørelsen af høsten af korn, raps og bælgsæd, da der er en relativ stor stikprøve, høj svarprocent samt at de afgrøder, som benyttes i statistikken Anvendelsen af korn er de største afgrøder, når der ses på arealet. Korn til foder beregnes residualt, så udviklingen i denne post vil derfor være påvirket af usikkerheden i de øvrige poster.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Der er stikprøveusikkerhed på Lagerbeholdninger af korn hos landmænd. Stikprøven udgør en relativ lille andel af den samlede population, hvorfor det er vigtigt for usikkerheden, at svarprocenten er meget høj. Svarprocenten var på ca. 99 pct. Angående stikprøveusikkerhed på høstopgørelsen og Udenrigshandel med varer, se deres respektive statistikdokumentationer [Høsten af korn, raps og bælgsæd](#) og [Udenrigshandel med varer](#)

5.3 Anden usikkerhed

Statistikken Anvendelsen af korn er behæftet med usikkerhed. Den er baseret på flere primære statistikker, hvor usikkerheden er forskellig. Der er bortfald på ca. 1 pct. i lagerbeholdningerne af korn hos landmænd, men der er også tale om en stikprøve, der udgør en meget lille andel af populationen. Korn til foder beregnes residualt, så udviklingen i denne post vil derfor være påvirket af usikkerheden i de øvrige poster. Alle primære statistikker til beregningerne af Anvendelsen af korn har dansk landbrug som målgruppe. Der er altid risiko for overdækning, når der er flere kilder til udarbejdelsen af statistikken, men der er ingen tegn på at det skal være af betydning for denne statistik.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Anvendelsen af korn bygger på oplysninger fra flere forskellige kilder, hvilket kan påvirke usikkerheden. Usikkerheden vurderes højest på lagerbeholdningerne af korn hos landmænd, da der er tale om en lille stikprøve, og mens usikkerheden vurderes lavere på fx lagerbeholdninger af korn hos kornhandlere, da alle virksomheder i markedet leverer data. Se statistikdokumentationen for Høsten og Udenrigshandel med varer for disse statistikkers kvalitetsvurdering, [Høsten af korn, raps og bælgsgødning](#) og [Udenrigshandel med varer](#)

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der kan forekomme afvigelser mellem de foreløbige og endelige tal. Disse afvigelser fremkommer, fordi der kan være mindre afvigelser i opgørelsen af de foreløbige og endelige høstresultater og den foreløbige og endelige udenrigshandel med varer. Data er foreløbige i 2½ efter referencetidspunktet.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken offentliggøres to gange om året. Driftsårsstatistikken, som har referencetidspunkt den 30. juni, udkommer i januar/februar måned i forbindelse med offentliggørelsen af foderforbruget, dvs. ca. 6 måneder efter referencetidspunktet. Kalenderårsstatistikken udkommer i maj måned i forbindelse med udgivelsen af Landbrugets Bruttofaktorindkomst, knap 6 måneder efter referencetidspunktet. Data er foreløbige indtil 2½ år efter slutningen af referencetidspunktet. Statistikken er punktlig og publiceres normalt uden forsinkelse.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken offentliggøres to gange om året. Driftsårsstatistikken, som har referencetidspunkt den 30. juni, udkommer i januar/februar måned i forbindelse med offentliggørelsen af foderforbruget, dvs. ca. 6 måneder efter referencetidspunktet. Kalenderårsstatistikken udkommer i maj måned i forbindelse med udgivelsen af Landbrugets Bruttofaktorindkomst, knap 6 måneder efter referencetidspunktet. Data er foreløbige indtil 2½ år efter referencetidspunktet.

6.2 Publikationspunktighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt i udgivelseskalenderen.

7 Sammenlignelighed

Statistikken Anvendelsen af korn er sammenlignelig tilbage til driftsåret 1960/61 og kalenderåret 1960. Opgørelsen af lagre var ikke en del af statistikken før 1960. Statistikken er i overensstemmelse med den gældende EU-forordning og er et input til Landbrugets Bruttofaktorindkomst, hvilket kan sammenlignes med den europæiske udgave af statistikken, Economic Accounts for Agriculture (EAA), hvilken Danmark også bidrager til.

7.1 International sammenlignelighed

Statistikken udarbejdes i overensstemmelse med den gældende EU-forordning for Landbrugets Bruttofaktorindkomst, som statistikken er input til. Landbrugets Bruttofaktorindkomst kan sammenlignes med den europæiske udgave af statistikken, Economic Accounts for Agriculture (EAA), hvilken Danmark også bidrager til. Landbrugets bruttofaktorindkomst er input til Nationalregnskabet.

7.2 Sammenlignelighed over tid

For driftsår er der fuld sammenlignelighed tilbage til 1960/61, mens der for kalenderår kan sammenlignes fra 1961 og frem. Data fra 1900/01 til 1960/61 indeholder ikke information om lagre af korn, mens de andre typer af anvendelse findes tilbage til 1900/01. Det må forventes, at lagrenes betydning var minimal før 1960, da de ikke blev opgjort. Data fra tidligere år end 1995 kan findes i trykte landbrugsstatistikker.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Statistikken er input til Landbrugets Bruttofaktorindkomst. Tal for driftsår svarer til summen af andet halvår i det ene kalenderår plus første halvår af de næste kalenderår.

7.4 Intern konsistens

Der er intern konsistens i datasættet.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Vegetabilsk produktion](#). Se mere på statistikens [emneside](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Der udgives ikke i Nyt fra Danmarks Statistik.

8.5 Publikationer

Ikke relevant for denne statistik.

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Vegetabilsk produktion](#) i følgende tabeller:

- [KORN](#): Anvendelsen af korn efter afgrøde, periode, oprindelse og type
- [KORN2](#): Lager og omsætning af korn efter afgrøde og aktører

8.7 Adgang til mikrodata

Forskere og andre analytikere fra autoriserede forskningsinstitutioner, kan få adgang til statistikens mikrodata gennem [Danmarks Datavindue](#).

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik](#) i Danmarks Statistik følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

Statistikken offentliggøres på et aggregeringsniveau, der ikke nødvendiggør diskretionering.

8.11 Reference til metodedokumenter

Der findes ingen separate metodedokumenter for denne statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Fødevareerhverv, Erhvervsstatistik. Kontaktpersonen for statistikken er Mads Haaning Andersen, tlf: 51 85 76 27 og e-mail: MHG@dst.dk.